

## Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (YO)

### A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Opiskelijavalintojen uudistamistoimenpiteet tulee raportoida alakohtaisesti. Raportoinnissa voi käyttää OKM:n ohjauksessa käytettävää alaluokittelua:

- Kasvatusalat
- Terveys- ja hyvinvointialat
- Taiteet ja kulttuurialat sekä humanistiset alat
- Yhteiskuntatieteet ja palvelualat
- Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet
- Luonnontieteet
- Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat
- Maatalous- ja metsätieteelliset alat
- Hammaslääketiede
- Lääketiede

1. Mitä toimenpiteitä olette tekemässä korkeakoulutasoisesti ja alakohtaisesti valintakoemenettelyjen kehittämiseksi, erityisesti liittyen pitkäkestoista valmentautumista vaativista pääsykokeista luopumiseen kullakin alalla? Miten korkeakoulujen välinen alakohtainen yhteistyö on edennyt?

2. Miten siirto-opiskelijoiden, koulutusalan vaihtajien valintamenettelyiden kehittäminen etenee? Miten aikuisten tutkintoon johtavan koulutuksen valintamenettelyjä kehitetään?

3. Onko korkeakoulussa käynnissä uutta valintakokeisiin liittyvää tutkimusta tai valintamenettelyihin liittyvää arviointia?

1.-2. Turun yliopisto on aktiivisesti mukana valtakunnallisessa yhteistyössä valintakoemenettelyjen uudistamiseksi. Se tarkoittaa sekä alakohtaiseen yhteisvalintaan siirtymistä ja yhteisten valintakoemallien kehittämistä että ylioppilastutkinnon aiempaa parempaan hyödyntämiseen tähtäävää kehittämistyötä. Todistusten suurempi hyödyntäminen nähdään monella alalla mahdollisena, mutta ratkaisujen tulee olla pitkäjänteisiä, jotta lukiolaiset tietävät lukion aloittaessaan valintaperusteista. Tämän takia Turun yliopiston tiedekunnilta edellytetään keväällä 2017 suunnitelmaa opiskelijavalinnan perusteista vuoden 2018 lisäksi vuosille 2019, 2020 ja 2021.

Valintakokeissa tavoitteena on siirtyminen vähemmän valmistautumista edellyttäviin valintamuotoihin, suppeampaan ennakkoaineistoon ja aineistokokeen suuntaan.

Joustavia menettelyjä opiskelijoiden siirtymiseen alalta tai korkeakoulusta toiseen kehitetään myös valtakunnallisena yhteistyönä erityisesti OHA-forum -verkoston puitteissa.

3. Valintakokeisiin liittyvää tutkimusta ei tällä hetkellä ole käynnissä, mutta uudistuksien seurantatutkimuksia on suunnitteilla.

Seuraavassa tarkemmat alakohtaiset kommentit:

&#8226;Kasvatusalan valtakunnallisessa yhteistyöverkostossa on seitsemän yliopistoa. Verkoston koordinaattorina on tällä hetkellä Helsingin yliopisto. VAKAVA-koe on ollut käytössä jo reilut 10 vuotta, sillä voi hakea 34 hakukohteeseen ympäri Suomen ja sen tulevaisuus nähdään vahvana. Valmistautumisaikaa ei voi pitää pitkänä, sillä aineisto ilmestyy ylioppilaskirjoitusten jälkeen. Koe mahdollistaa myös ei-ylioppilaiden hakemisen koulutukseen. Jatkossa kokeen suunnitellaan perustuvan etukäteen annettuun materiaaliin ja kokeessa jaettavaan materiaaliin, eli sitä kehitetään aineistokokeen suuntaan. Tällöin valmistautumisaikaa voidaan vähentää entisestään.

Yhteisvalinnan toisen vaiheen soveltuvuuskokeen toteutuksessa on yliopistokohtaisia eroja, ja yhtenäisen soveltuvuuskokeen kehittäminen onkin otettu kehittämistavoitteeksi. Sen lähtökohtana on yhteisen näkemyksen muodostaminen soveltuvuudesta. Tätä ei toistaiseksi vielä ole. Koska hakupaine kasvatusalalle on erittäin kova, pelkkään todistusvalintaan siirtymistä ei ainakaan nopealla aikataululla ole näkyvissä. Valtakunnallinen keskustelu ylioppilastodistuksen hyödyntämisestä on kuitenkin käynnissä. Suurempia muutoksia pidetään mahdollisena vasta vuoden 2021 valinnoissa.

&#8226;Humanistista aineista vain harvat ovat ns. hakupainealoja, eikä valmennuskurssitoimintaa englannin kieltä lukuun ottamatta ole. Valintakokeet eivät edellytä pitkää valmistautumista, vaan tyypillinen malli on yksi valintakoe kirja sekä mahdollisesti aineistokoe. Aineistokokeiden käyttöä ollaan lisäämässä.

Humanistisella alalla hakukohteita on yhdistetty, mikä vaikeuttaa yhteisvalintaa: &#8221;vastinparia&#8221; ei löydy muista yliopistoista.

Turun yliopiston humanistisessa tiedekunnassa ollaan siirtymässä kaksivuotisiin valintaperusteisiin. Lisäksi merkittävät lukiolaisten kurssivalintoihin vaikuttavat muutokset ilmoitetaan jatkossa riittävällä tarkkuudella 3-4 vuoden päähän. Ylioppilastutkinnon painoarvon kasvattamista kannatetaan koko tiedekunnassa. Kieliaineissa on suunnitelmassa siirtyä uusien ylioppilaiden osalta pelkkään todistusvalintaan vuonna 2021.

&#8226;Turun yliopiston yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa on kolme hakukohdetta: filosofia, poliittinen historia ja valtio-oppi sekä sosiaalitieteet. Opiskelijat valitaan yhteispisteiden tai pelkän valintakokeen perusteella, ja hakukohteilla on yhtenäinen ylioppilastutkinnon pisteytys. Valintakoemateriaali ei ole kovin laaja eikä siten edellytä pitkää valmistautumista. Kokeissa on myös aineistotehtäviä.

Tulevaisuudessa tavoitteena on julkaista aineisto vasta hakuajan alkaessa, vähentää sitä entisestään ja lisätä aineistotehtäviä. Ylioppilastutkinnon aiempaa suurempaa hyödyntämistä harkitaan (esimerkiksi 20 % valinta pelkän yo-todistuksen perusteella), mutta pelkkään todistusvalintaan ei haluta siirtyä.

Psykologiassa on yhteinen koe HY:n ja TaY:n kanssa ja valtakunnallisen yhteisvalinnan mahdollisuuksista on käynnistetty keskustelu, samoin logopediassa. Sosiaalityössä valtakunnallinen valintayhteistyö on pitkällä.

&#8226;Turun yliopiston kauppakorkeakoulu on ollut mukana kauppätieteellisen alan yhteisvalinnassa vuodesta 2005. Vuodelle 2018 valintakoetta ollaan uudistamassa niin, että se ei enää edellytä pitkää valmistautumista. Vuoden 2017 yhteisvalinnassa Turussa 20 % täytetään ylioppilastutkinnon arvosanojen perusteella, ja tulevaisuudessa on tavoitteena että pääosa (esimerkiksi 60 %) hakijoista valittaisiin pelkästään yo-tutkinnon perusteella.

Oikeustieteessä valintakoe yhteistyö koskee tällä hetkellä kolmea yliopistoa, Turun yliopistoa, Itä-Suomen yliopistoa ja Lapin yliopistoa. Vuoden 2018 valinnoissa kaikki oikeustieteelliset yksiköt siirtyvät yhteisvalintaan. Jatkossa yleiset valintaperusteet myös vahvistetaan useammaksi vuodeksi kerrallaan. Oikeustieteen alalle rakennetaan yhteinen opiskelijavalintasisivusto, jota kautta hakijat saavat informaation paitsi yhteisvalinnasta myös yksiköiden profiilista ja lakimiesammattista yleensä.

Oikeustieteen alalla pidetään ensisijaisena valintamenettelynä yo-tutkinnon ja valintakokeen yhdistelmää. Lähtöpisteiden osuus TY:ssä on tällä hetkellä 35 % yhteispistemäärästä, mutta ylioppilaskokeen tuloksien osuutta mahdollisesti

kasvatetaan jatkossa nykyisestä. Todistusvalinnan soveltamista johonkin osaan yo-kirjoituksissa parhaiten menestyneitä hakijoita pidetään mahdollisena.

Yhteisvalinnassa kiinnitetään myös erityistä huomiota valintakoe kirjallisuuden kehittämiseen, sen laajuuteen ja julkistamisvaiheeseen. On myös suunnitelmia kehittää koetta enemmän aineistokokeen suuntaan.

Turun yliopiston matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa on lukuisia hakukohteita, ja ylioppilastutkinnon hyödyntäminen on suurinta aloilla, joiden hakupaine on vähäinen. Suoraan ylioppilastutkinnon perusteella valitaan seuraaviin hakukohteisiin: fysikaaliset tieteet, kemia, matematiikka ja tilastotiede. Ei-ylioppilaille järjestetään valintakoe. Yo-tutkinnon ja valintakokeen yhteispisteiden perusteella valitaan seuraaviin: biokemia, biologia, geologia, maantiede. Biologiassa on valtakunnallista valintakoe yhteistyötä, biokemian, geologian ja maantieteen valintakoe on tiedekunnan järjestämä.

Osa opiskelijoista tietojenkäsittelytieteen, biotekniikan ja tietotekniikan ohjelmiin valitaan todistuspisteiden perusteella, osa ylioppilastodistuksen ja valintakokeen yhteispistemäärän perusteella. Alalla on myös valtakunnallista valintakoe yhteistyötä (DIA-valinta).

Turun yliopisto on mukana valtakunnallisessa hammaslääketieteen ja lääketieteen valintayhteistyössä (LL/HLL), ja vuonna 2018 on tarkoitus siirtyä kaikkien tiedekuntien yhteisvalintaan. Koe perustuu biologian, fysiikan ja kemian lukion oppimäärään, eli ei edellytä pitkää valmistautumista. Valintaperusteet ovat jo tällä hetkellä pitkälti yhdenmukaiset. Jatkossa mukaan tulee myös aineistokokeen piirteitä. Tulevaisuudessa nähdään mahdollisena osittainen todistusvalinta, jos pisteytysmallit saadaan riittävän erotteleviksi

## **B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN**

4. Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

5. Tarjoaako korkeakoulu avoimen korkeakouluopetuksen lisäksi muita mahdollisuuksia toisen asteen opiskelijoille? Miten toisen asteen opiskelijat huomioidaan avoimen tarjonnassa?

4.-5. Turun yliopisto on yksittäisten lukioden lisäksi solminut yhteistyösopimukset Turun, Salon ja Kaarinan sivistystoimen kanssa. Salon lukiossa aloitti syksyllä 2016 Tiedelinja, jota toteutetaan yhdessä matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan kanssa. Lukiolaisilla on mahdollisuus suorittaa opintojaksoja, jotka voivat toimia opiskelijavalinnan perusteena ja jotka luetaan heille hyväksi myöhemmin yliopisto-opinnoissa. Turun yliopisto panostaa vahvasti LUMA-toimintaan ja Lounais-Suomen LUMA-keskus on yliopistossa. Yliopistoon on myös perustettu uusi OpiLuma-laboratorio.

Lukioyhteistyö on painottunut luonnontieteellisille aloille, mutta sitä kehitetään myös muilla aloilla. Esimerkiksi oikeustieteessä on kehittämiskohteena yhteistyö toisen asteen kanssa. Yksi muoto on erityisen tehtäväpankin kehittäminen ylioppilaskokeen yhteyteen. Humanistisessa tiedekunnassa on myös meneillään joidenkin kurssien avaaminen lukiolaisille.

Yliopisto järjestää suosittuja Lasten yliopiston tilaisuuksia (luennot, kesäleirit ja kesäkoulut) eri-ikäisille koululaisille eri

aloilta. Yliopisto oli ensimmäisenä Suomen yliopistoista mukana TAT:n organisoimassa Yrityskylä-toiminnassa ja jatkaa sitä edelleen

### **C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN**

6. Miten kehitätte digitaalisia oppimisympäristöjä?

7. Minkälaista yhteistä tai vastavuoroisesti järjestettyä opintotarjontaa ja yhteistä oppimateriaalituotantoa korkeakoulullanne on muiden korkeakoulujen kanssa?

8. Miten opettajien ja muiden toimijoiden digipedagogista osaaminen arvioidaan ja kehitetään? Mikä taho vastaa (digi)pedagogiikan kehittämisestä?

9. Mitä toimenpiteitä korkeakoululla on kaikille avoimen opintotarjonnan luomiseksi esimerkiksi erityisesti toisen asteen opiskelijoiden käyttöön?

6.-9. Opetuksen ja oppimisen digitalisaatio on yksi Turun yliopiston 2016-2020 strategian kuudestatoista toimenpideohjelmasta. Toimenpideohjelman kokonaisuudesta vastaa koulutuksesta vastaavan vararehtori.

Vuonna 2016 rehtori asetti työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella huhtikuuhun 2017 mennessä yliopistolle Opetuksen ja oppimisen digitalisaation strateginen ohjelma. Ohjelmassa linjataan mm. opetuksessa ja opiskelussa käytettävien oppimisympäristöjen kehitystä, opettajien tarvitsemaa teknistä ja pedagogista tukea sekä opiskelijoiden digiosaamisen kehittämistä tukevia palveluita koskevia kysymyksiä.

Verkko-opetuksen kehittäminen on käynnissä kaikissa tiedekunnissa, ja yliopistossa otettiin käyttöön keväällä 2016 englanninkielisen yliopistopedagogisen verkko-opetuskokonaisuuden UTUPS (University of Turku Pedagogical Support) ensimmäinen moduuli. Kokonaisuuden kehittäminen jatkuu osana korkeakoulujen henkilöstön pedagogisen ja digitaalisen opetus- ja ohjausosaamisen vahvistamiseen tähtäävää kärkihanketta. Turun yliopiston kauppakorkeakoulu koordinoi liiketoimintaosaamisen verkkopohjaisen opintokokonaisuuden valtakunnallista kehittämistä.

Turun yliopisto uusi vuosina 2014-2016 kaikkien yhteiskäytössä olevien opetustilojen teknisen varustelun. Käynnissä olevissa remonti- ja uudisrakennuskohteissa tilat suunnitellaan uudella tavalla oppimista tukeviksi. Sekä opettajat että opiskelijat ovat ottaneet uudistukset hyvin vastaan, ja tilojen käyttö on tehostunut. Yliopiston kirjasto on vahvistanut sekä sähköisten tenttikirjojen käyttöönottoa että opiskelijoiden ja opettajien informaatiolukutaidon ja tutkimuksen digitaalisten parantamista.

Opetuksen kehittämistä tukevassa henkilöstökoulutuksessa on keskitytty erityisesti muuttuviin opetus- ja oppimisympäristöihin. Yliopisto jatkaa vuonna 2014 SYL:n käynnistämää Tulevaisuuden yliopisto -hanketta omalla seminaarisarjallaan, joka on painottunut digipedagogiikkaan. Yliopisto järjestää vuosittain alueelliset Pedagogiset messut, joihin osallistuu toista sataa lähinnä Turun yliopiston ja Åbo Akademin opettajaa. Hyvien käytäntöjen jakaminen digipedagogiikassa on messujen ohjelmassa keskeisellä paikalla, vaikka kattoteemat vaihtelevatkin vuosittain. Yliopistossa kehitetty ViLLE-työkalu on laajassa käytössä erityisesti matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa.

Avoimen yliopiston integroiminen koulutuksen toimialaan on tuonut siellä olevan verkko-osaamisen aiempaa paremmin kaikkien käyttöön ja tukee verkko-opetuksen kehittämistä tiedekunnissa.

Kohdassa B kuvattu lukioyhteistyön lisääntyminen tuo mukanaan myös uutta tarjontaa toisen asteen opiskelijoiden käyttöön. Erityisen pitkällä tämä on Salon kaupungin kanssa tehtävässä yhteistyössä, jossa Turun yliopisto VILLE-työkalun käytön lisäksi toteuttaa kaikkien peruskoulun ja lukion opettajien muutokoulutuksen.

#### **D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN**

10. Onko korkeakoulussa tulevana kesänä aiempaa enemmän mahdollisuuksia suorittaa opintoja kaikilla aloilla?

11. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

10.-11. Yliopisto on kartoittanut opiskelijoiden toiveita kesäopetustarjonnasta, ja kaksi keskeisintä kohdetta ovat kielikurssit (erityisesti virkamiesruotsi ja akateeminen englanti) ja avoimen yliopiston joidenkin kurssien avaaminen maksuttomina tutkinto-opiskelijoille. Rehtori on päättänyt tähän kohdennettavasta lisärahoituksesta. Kesällä 2017 tarjonnan kasvu ei ole vielä kovin suuri edelliseen kesään verrattuna, mutta kesällä 2018 tähdätään laajempaan tarjontaan. Kaikki kesäaikainen tarjonta kootaan jo vuonna 2017 yliopiston intrassa helposti löydettäväksi kokonaisuudeksi.

Sähköinen tenttiminen on moninkertaistunut vuosittain, ja kesäaikaisessa tenttimisessä sähköinen tentti on vuodesta 2015 ollut ensisijainen muoto. Kesäaikana tehdään paljon itsenäisiä suorituksia (esseitä, tutkielmia, oppimispäiväkirjoja), ja erityistä huomiota on kiinnitetty opinnäytetöiden ohjauksen saatavuuteen myös kesällä. Verkko-opetus on kehittämiskohteena kaikissa tiedekunnissa.

#### **E) MUUTA**

12. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

13. Millaisia toimenpiteitä on meneillään erityisesti työssä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

14. Mitä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut kärkihanke 3 teemojen toimenpiteissä, erityisesti opiskelijavalinnoissa eri aloilla? Millaisilla toimilla korkeakoulu edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta asiakohdissa A-E?

12. Yksi yliopiston strategian 2016-2020 kuudestatoista toimenpideohjelmasta keskittyy koulutuksen ja työelämän yhteyksiin. Kaikkiin tiedekuntiin on perustettu ulkoiset neuvottelukunnat. Yhdessä yliopiston neuvottelukunnan kanssa nämä tarjoavat uusia mahdollisuuksia työelämäyhteistyölle.

Yliopisto on mukana valtakunnallisissa uraseurantatiedon nykyistä parempaan hyödyntämiseen tähtäävissä ESR-hankkeissa. Vuonna 2016 on jatkettu yhteistyötä paikallisen kauppakamarin ja yritysten kanssa. Yrittäjyyskoulutusta ja -

kasvatusta on vahvistettu sekä opiskelijoille että opettajille kohdennettuna yhteistyössä Varsinais-Suomen ja Suomen yrittäjien kanssa.

Yliopistolla on yli kymmenen vuoden perinteet mentorointiohjelmista, joita tarjotaan tällä hetkellä kolmelle kohderyhmälle: ylemmän tutkinnon valmistumisvaiheessa oleville, tohtorikoulutettaville ja yliopiston henkilökunnalle. Monet mentoreista ovat yliopiston alumneja, ja alumniverkostoa hyödynnetään myös monella muulla tavalla työelämäyhteyksien rakentamisessa.

Opiskelijakaupunki Turku -nimellä toteutettava sopimus pohjainen Turun kaupungin ja turkulaisten korkeakoulujen sekä ylioppilas- ja opiskelijakuntien yhteistyö kattaa koko opintopolun opiskelijarekrytoinnista valmistumiseen ja työelämään siirtymiseen.

Yliopisto on ollut hyvin aktiivinen erikoistumiskoulutusten kehittämisessä. Yliopistolla on erityinen erikoistumiskoulutusten toimenpideohjelma. Erko-työ tarjoaa myös erinomaisia mahdollisuuksia työelämätiedon saamiseen tutkintokoulutuksen kehittämiseksi.

13. Opetuksen kehittämistyössä on kiinnitetty erityistä huomiota ns. yleisten työelämävalmiuksien vahvistamiseen ja osaamisen tekemiseen näkyväksi. Opetussuunnitelmat ovat kaikilla aloilla osaamisperustaiset. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen käytännöissä yliopisto on ollut aktiivinen useita vuosia, mutta sen merkitys on ehkä hieman unohtunut. Seuraavalla opetussuunnitelmakierroksella ollaan panostamassa erityisesti työn opinnollistamisen käytäntöihin.

14. Opiskelijavalintojen suuntaaminen aiempaa enemmän ylioppilastutkintoa hyödyntäviksi sisältää mahdollisia ongelmia hakijoiden yhdenvertaisuuden kannalta. Lukiodien opetustarjonta ei kaikilla paikkakunnilla ole yhtä laajaa, eikä esimerkiksi lukiodiplomein suorittaminen ole mahdollista. Todistusvalintaan siirryttäessä kilpailu pääsystä tiettyihin arvostettuihin lukioihin mahdollisesti kasvaisi. Pelkän yo-tutkinnon perusteella valittaessa miesten osuus valituksi tulleista saattaisi pienentyä ja ammatillisen toisen asteen tutkinnon suorittaneiden pääsy yliopisto-opintoihin vaikeutua. Suomalaisen koulutusjärjestelmän ehdoton vahvuus, se että valinnat eivät johda umpiperiin, ei saa vaarantua. Verkko-opetuksen kehittäminen sen sijaan tarjoaa muun hyvän lisäksi mahdollisuuksia edistää yhdenvertaisuutta.

Yliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa vuodesta 2017 eteenpäin kiinnitetään erityisesti huomiota opetuksen ja oppimisen yhdenvertaisuuskysymyksiin. Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät näkökulmat tulee huomioida vuosien 2018-2020 opetussuunnitelmien laadinnassa, joustavia opiskelumahdollisuuksia lisätä ja edistää saavutettavuutta pedagogisin ratkaisuin. Opettajien ja ohjaajien valmiuksia kohdata sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuus lisätään. Opiskeluyhteisön ongelmatilanteiden selvittelyä ja ratkaisemista tuetaan yliopiston kaikissa tiedekunnissa 2016 käyttöön otetulla varhaisen tuen OpintoVartu -mallilla.